

slam szervezője mondta, hogy amiket fel szoktam olvasni, azok a beszélt nyelv kontextusába sokkal jobban illeszkednek, így ezeket nyilván nehezebb megzenésíteni. De nyáron írtam egy dalszöveget, amin egy ismerősömmel dolgoztam együtt, ezenkívül pár rövidebb szöveget is létrehoztam, amik még elég zsenigék. Keresek hozzájuk zenészt is és vagy elektromos vagy komolyzenei megoldásokban gondolkodom.

Köszönöm az interjút Bercinek és sok sikert kívánok neki a későbbiekben is!

Az interjúkat készítette: *Kuglics Sarolta*

MÁRTA FONT – GÁBOR BARABÁS: Coloman, King of Galicia and Duke of Slavonia (1208-1241): Medieval Central Europe and Hungarian Power. (Beyond Medieval Europe) Arc Humanities Press, Leeds, 2019.

2019 szeptemberében jelent meg az Arc Humanities Press kiadásában a PTE BTK Történettudományi Intézet Középkori és Korajútkori Történeti Tanszék alapító tanárának, Font Márta professor emerita, valamint Barabás Gábor adjunktus közös kiadványa a 13. század első felében élt Árpád-házi Kálmánról. A 160 oldalas angol nyelvű életrajzi monográfia régi adósságát törleszti a közép- és

kelet-európai középkorkutatásnak, ugyanis a vizsgált címszereplő életét ilyen mélységben teljességre törekvő, tudományos igényességgel rekonstruáló munka eddig még nem született. A kötet magyar nyelven 2017-ben jelent meg a Magyar Történelmi Társulat és a Kronosz Kiadó gondozásában, majd az angol nyelvű kiadására – a Pécsi Tudományegyetem anyagi támogatásával – két évvel később az angol kiadó Beyond Medieval Europe sorozatában kerülhetett sor. A sorozatban olyan monográfiákat és tanulmányköteteket jelentet meg a brit kiadó, amelyek felidézik a középkori Európa földrajzi, kulturális és vallási sokszínűségét, valamint bemutatják,

hogy az egész régió – „Dublintól Konstantinápolyig, Novgorodtól Toledóig” – milyen széleskörű kapcsolatban állt egymással.

E vállalt célok sorába kiválóan illeszkedik a magyar szerzőpáros Kálmán hercegről szóló monográfiája. Az 1208 és 1241 között élt, fordulatokban gazdag életű Kálmán II. András király és Merániai Gertrúd másodszületett fia, IV. Béla király öccse volt. Először egy házassági egyezmény keretében – mindössze hatévesen, apja gyámsága alatt – a Kijevi Rusz egy fejedelemségének, Halicsnak (mai Galícia) az élére került királyként, majd vélhetően 1221-ben a politikai helyzet változásával innen el kellett menekülnie. Előbb a közeli felvidéki Szepesség területén talált otthonra, majd nem sokkal később a hercegi cím elnyerésével együtt Horvátország, Dalmácia és Szlavónia élére került. Aktívan segítette bátyja uralmát, de ugyanakkor ez okozta vesztét: 1241. április 11-én részt vett a muhi csatában, ahonnan még ugyan el tudott menekülni, de 33 éves korában, 1241. májusában a Zágráb melletti Csázmán belehalt sérüléseibe.

A két szerző által közösen jegyzett bevezető részben elsőként a herceg nevének eredetét vizsgálják, majd ezt követően a Kálmán herceg életére vonatkozó forrásokról olvashatunk áttekintést. A kötet ezután két részre tagolódik, amely egyben a herceg különböző életszakaszait tárgyalja részleteiben. A Kálmán gyermekkoráról szóló, a Halics élen, illetve a Szepességben eltöltött időszak feldolgozása Font Márta professzorasszony munkája, míg Kálmán szlavóniai tevékenységét – amelyben nemcsak a hercegi munkásságának ismertetése, hanem a világi és egyházi szférát érintő egyéb intézkedéseinek összefoglalása is helyet kapott – Barabás Gábor mutatja be. A kötet a Kálmán herceg számára tragikusnak bizonyuló Sajo-menti ütközet eseményeinek és hatásainak

részletes bemutatásával zárul, majd az összegzésben a két szerző bemutatja Kálmán megítélését az utókor szemszögéből, külön kitérve arra, hogy mennyire eltérő a hercegről alkotott kép a különböző nemzeti történetírásokban.

Ahogy a szerzőpáros is megállapítja, Kálmán a latin kereszténység, a keleti ortodoxia és az Európába betörő mongol birodalom találkozásában tevékenykedett a 13. század során. Kalandos életének egyes szakaszait a kelet-közép-európai nemzeti történetírók, a magyar mellett többek között a szlovák, lengyel, az ukrán, a horvát és a bosnyák történészek generációi is vizsgálták. Az új kötet nagy erénye azonban az, hogy megpróbál túllépni ezeken – a néhány esetben – nemzeti és vallási alapon elfogult történetírói megállapításokon és a pécsi medievisztikai iskola hagyományait követve megpróbálja szintetizálni azt a kelet-közép európai tudanyagot, amely a nyelvi sajátosságok miatt ez idáig nem volt elérhető a nyugati olvasókör számára.

Az utóbbi időszakban a nemzetközi medievista közösség tudományos nyelve a német helyett egyre inkább az angol nyelv használatának irányába tolódik, így a megjelent fordítás tovább növelheti a Középkori és Koraújkori Történeti Tanszék, amúgy sem csekély nemzetközi ismertségét és reputációját. Emellett a könyv segítheti azt, hogy a szélesebb körű szakmai és laikus érdeklődői kör is megismerhesse a 13. század elejének egy sokszínű kelet-közép európai figuráját. A nemzetközi olvasókör tájékozódását a kötet elején személy- és helynév fordítási mutató (latin, angol és magyar nyelven), valamint a Kálmán életét bemutató idővonal segíti. A szöveget a későbbi fejezetekben jól használható, többnyelvű térképek színesítik.

*B. Kovács Péter,
osztatlan magyar-történelem
tanárszaksos hallgató*